

เอกสารเผยแพร่

จดหมายข่าว

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๙๐

ปีที่ ๑๙

ฉบับที่ ๒๐๐

มกราคม ๒๕๕๑

ISSN 0857-7064

คำไว้อาลัย

ถวายแด่

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

พระองค์ทรงโอบอุ้มเกื้อประชา

ผู้เจ็บป่วยยากไร้และขาดแคลน

พระเมตตาไม่ประหวั่นพรั่น

แม้สิ้นชนม์สุญดับเสีอนมลาย

พระกรุณาแผ่ทั่วไทยแม่ไกลแสน

ทุกถิ่นแดนทรงมอบสุขให้ทุกซอกซอย

ทั้งแผ่นดินสำนักอยู่มิรู้หาย

ไม่สูญสิ้นความหมายในใจชน.

ข้าพระพุทธเจ้า กองบรรณาธิการจดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน
(นางสาวสุปัญญา ชมจินดา ประพันธ์)

ข่าวราชบัณฑิตยสถาน

****ราชบัณฑิตยสถาน จัดแข่งขันกีฬาสามัคคีขึ้นเมื่อวันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ระหว่างเวลา ๑๕.๓๐-๑๗.๐๐ น. ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของกิจกรรมเนื่องในโอกาสปีใหม่ ๒๕๕๑ เพื่อเชื่อมความสามัคคีของบุคลากรในองค์กร โดยมีทั้งการแข่งขันแชร์บอล และเกมต่าง ๆ****

****ราชบัณฑิตยสถาน จัดกิจกรรมเพื่อสังคมเนื่องในโอกาสปีใหม่ ๒๕๕๑ ขึ้น โดยราชบัณฑิต ภาคีสมาชิก กรรมการวิชาการ ผู้บริหารข้าราชการและลูกจ้างของราชบัณฑิตยสถาน ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัดทำ “หนังสือเสียงระบบอิเล็กทรอนิกส์ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อคนตาบอด” ของมูลนิธิของคนตาบอดไทย และชมรมอาสาสมัครเพื่อนคนตาบอด รวมนยอดเงินบริจาคจำนวน ๑๑๐,๕๔๕ บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นห้าร้อยแปดสิบห้าบาทถ้วน) ซึ่งศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ราชบัณฑิต นายกราชบัณฑิตยสถาน ได้มอบให้แก่ผู้แทนของมูลนิธิของคนตาบอดไทยแล้วในงานปีใหม่ ๒๕๕๑ ของราชบัณฑิตยสถาน วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. ณ ราชบัณฑิตยสถาน****

****สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสถาน ได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ รับบุคคลเป็นภาคีสมาชิกจำนวน ๓ คน ได้แก่

๑. ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริศ เอกจริยกร เป็นภาคีสมาชิก ประเภทสังคมศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ ๒. รองศาสตราจารย์ ดร.พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ เป็นภาคีสมาชิก ประเภทสังคมศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน นาราสัจจ์ เป็นภาคีสมาชิก ประเภทประวัติศาสตร์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์สากล (ภูมิภาคอเมริกา) ซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้ออกประกาศแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวข้างต้นเป็นภาคีสมาชิก สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง แล้ว

******ราชบัณฑิตยสถาน** ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นซึ่งเป็นหนึ่งกิจกรรมในโครงการณรงค์ให้ปี ๒๕๕๐ เป็นปีภาษาไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยจัดกิจกรรมนำร่องด้วยการแข่งขันพูดสะกดคำของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ขึ้นเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ผลการตัดสินมีดังนี้

รางวัลชนะเลิศ	ด.ญ.ลลิตภัทร เกิดกรุง	โรงเรียนอนุบาลสมุทรสาคร
รองชนะเลิศอันดับ ๑	ด.ช.ปัญจวุฒิ อจระสิงห์	โรงเรียนบ้านบางกะปิ
รองชนะเลิศอันดับ ๒	ด.ญ.อรพรรณ ศรีเลิศ	โรงเรียนชาวกิจวิทยา
รองชนะเลิศอันดับ ๓	ด.ญ.ปวีณนุช กาญจนทอง	โรงเรียนวัดบางไทรนอก

นอกจากนี้ ราชบัณฑิตยสถานได้พิจารณาคัดเลือกดารานักแสดงละครโทรทัศน์หญิงและชาย ที่ใช้ภาษาไทยดีเด่น ผลการตัดสินได้แก่ นักแสดงหญิง คือ **นางสาวพริมรดา เดชอุดม** จากละครเรื่อง “จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้า” ผลิตโดยบริษัทบรอดคาซท์ ไทยเทเลวิชั่น จำกัด เป็นผู้ส่งผลงาน ออกจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ นักแสดงชาย คือ **นายณัฐวุฒิ สกิดใจ** จากละครเรื่อง “สายน้ำ สามชีวิต” สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ เป็นผู้ส่งผลงาน

ในการนี้ ราชบัณฑิตยสถานจึงจัดพิธีมอบรางวัลราชบัณฑิตยสถานสรรเสริญ เพื่อเป็นเกียรติให้แก่ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้น เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เวลา ๑๐.๐๐ น. โดยได้รับเกียรติจาก**นายไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม** รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน มอบรางวัล

รางวัล “**ราชบัณฑิตยสถานสรรเสริญ**” ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมศิลปากรออกแบบให้ โดยแบบของรางวัลเป็นฝีมือของ นางสาวพัชรี พัฒนจันทร์ นายช่างศิลปกรรม ๓ ที่ออกแบบเป็นลักษณะที่สามารถแทนได้ทั้งอักษรและสระ พร้อมทั้งเสนอแนวความคิดของรูปร่างวัลที่ออกแบบว่า “จากครุฑมารดาจนถึงวัยทารกเจริญเติบโตขึ้นเป็นวัยผู้ใหญ่จนถึงความสำเร็จในชีวิตเรา เราได้สื่อสารกันมานับครั้งไม่ถ้วนด้วยภาษา อากัปกริยา เพื่อแสดงความต้องการต่าง ๆ แต่สิ่งแรกที่คนเราได้เรียนรู้เรื่องภาษาจริง ๆ ก็คือการใช้เริ่มต้นท่องจำตัวอักษร ก-ฮ พร้อมสระ วรรณยุกต์ ต่างกัน ทุกคนจึงมีแนวความคิดนำตัวอักษรภาษาไทยที่คุ้นเคยตั้งแต่วัยเด็ก มาออกแบบประยุกต์ให้อยู่ในรูปแบบรางวัลที่ใช้ภาษาไทยดีเด่นลักษณะตัวอักษรที่เกาะเกี่ยวสัมพันธ์กัน หมายถึง ความสัมพันธ์กันของตัวอักษร เมื่อรวมตัวกันก็สามารถสร้างภาษาที่สวยงาม เปรียบดังผู้ใช้ภาษา หากใช้อย่างเชี่ยวชาญและชำนาญ ก็สามารถบรรลุถึงจุดหมายสูงสุดในชีวิตได้”

รางวัล “**ราชบัณฑิตยสถานสรรเสริญ**” เป็นรางวัลที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงการยอมรับความรู้ความสามารถ และความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับคัดเลือก โดยได้มอบรางวัลในปีมหามงคลนี้เป็นปีแรก และจะจัดมอบเป็นประจำทุกปี

ปาฐกถาพิเศษ

โดย

นายไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม รองนายกรัฐมนตรี

ในงานมอบรางวัล “รางวัลราชบัณฑิตยสถานสรรเสริญ” ให้แก่ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น

วันพุธที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๑ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

ท่านผู้มีเกียรติ เพื่อน ๆ ที่เคารพทุกท่าน ก่อนอื่นต้องขอแสดงความชื่นชมราชบัณฑิตยสถานที่ได้มีโครงการที่ดี ส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ผสมกับการเฉลิมฉลองโอกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๐ และขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับรางวัลผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นทุกท่าน ทั้งผู้ที่เป็นนักแสดง เป็นนักเรียน เป็นสถาบันและองค์กร ที่สนับสนุนการใช้ภาษาไทยที่ดี ถือว่าเราได้มีตัวอย่างที่ดีของการใช้ภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาของชาติไทย ของประเทศไทย ภาษาเป็นวัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิต เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ภาษาเป็นคุณค่า เป็นความงดงาม เป็นรสชาติในการดำเนินชีวิตและในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ฉะนั้นการใช้ภาษาที่ดีจึงมีความหมายและมีความสำคัญ และมีประโยชน์ไม่น้อยทีเดียว ประเด็นจึงอยู่ที่ว่าเราจะช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนให้การใช้ภาษาไทยเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และดีมีคุณภาพด้วยประการทั้งปวง ซึ่งคำว่า “ดีมีคุณภาพ” ย่อมหมายถึงรวมถึงการที่ภาษาช่วยสร้างความงดงาม ความเจริญใจ รวมทั้งความสนุกสนาน ให้กับทุกคนที่ได้ใช้ว่าคนไทย เพื่อจะส่งเสริมสนับสนุนให้ภาษาไทยมีการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและดีด้วยประการทั้งปวง คิดว่ามีจุดสำคัญ ๆ เรียกว่า จุดจัดการ ๘ จุดด้วยกัน ที่น่าจะได้รับความสำคัญได้รับความสนใจที่จะทำให้ดีขึ้น

จุดจัดการจุดแรกในเรื่องการใช้ภาษาไทยคือ ครอบครัวยุคใหม่ตั้งแต่เกิดมาเป็นทารกน้อย ๆ เจริญเติบโต ภาษาเป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารกันระหว่างพ่อแม่กับลูก ที่เริ่ม

ต้นด้วยภาษากาย ภาษาใจ แล้วจึงมาภาษาพูด ทารกเริ่มเข้าใจภาษาตั้งแต่อายุต่ำกว่า ๑ ปี หรือเมื่ออายุประมาณ ๑ ปี ครอบครัวยังเป็นจุดแรกที่สำคัญของการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องที่ดี

จุดที่ ๒ คือ ชุมชนหรือท้องถิ่น เมื่อเด็กเจริญเติบโตยังไม่ถึงวัยเข้าโรงเรียนจะอยู่ในละแวกบ้านอยู่ในชุมชน มีเพื่อนบ้าน มีสมาชิก ถ้าเป็นเขตที่มีลักษณะเป็นหมู่บ้าน เป็นตำบล จะมีองค์กรส่วนท้องถิ่นดูแลอยู่ ซึ่งบทบาทหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นมีหลากหลายเกี่ยวข้องกับชีวิตและวิถีชีวิตของคนในบริเวณที่มีหน้าที่ดูแล ซึ่งย่อมรวมถึงศิลปะ วัฒนธรรม ที่รวมถึงภาษา ฉะนั้นชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นที่คิดดีที่มีความก้าวหน้าย่อมคำนึงถึงเรื่องภาษาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ที่ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ดีขึ้น

จุดที่ ๓ คือ สถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่บ่มเพาะความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนทัศนคติ บุคลิก และอื่น ๆ ภาษาจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง สถานศึกษาที่เอาใจใส่ดูแลในเรื่องการใช้ภาษาที่ถูกต้องและที่ดี ย่อมช่วยให้เด็กและเยาวชนเจริญพัฒนาไปในทางที่เหมาะสมในเรื่องการใช้ภาษาทั้งการอ่าน การเขียน การพูด การแสดงออก

จุดที่ ๔ คือ สื่อ สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในสังคมที่สำคัญมากและมากขึ้นทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อพื้นฐาน หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนับวันจะก้าวหน้า แพร่ขยาย แตกกลูกรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ล้วนแล้วแต่ใช้ภาษาทั้งสิ้น ฉะนั้นบทบาทของสื่อ การส่งเสริมให้สื่อส่งเสริมการใช้ภาษาที่ดีที่ถูกต้อง จึงเป็นส่วนสำคัญมากอีกเรื่องหนึ่ง

จุดที่ ๕ คือ ศิลปิน นักแสดง ผู้นำในสังคม คือบุคคลซึ่งเป็นจุดสนใจของคนจำนวนมาก ดังเช่นที่มีนักแสดง ๒ คนได้รับรางวัลในการมอบรางวัลครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นนักแสดงละคร ภาพยนตร์ ศิลปินเช่นเป็นกวีเป็นนักเขียน เป็นผู้นำในสังคมซึ่งเป็นจุดสนใจของคน เมื่อผู้นำพูดหรือเขียนย่อมสื่อสารกับคนจำนวนมาก จึงเรียกโดยรวมได้ว่าเป็นผู้นำในสังคมหรือเป็นจุดรวมใจในสังคม จึงเป็นจุดจัดการที่สำคัญในเรื่องการส่งเสริมการใช้ภาษาไทย

จุดที่ ๖ คือ ประชาสังคม ประชาสังคมหมายถึงการที่บุคคลคนรวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ซึ่งมิใช่เป็นการใช้อำนาจแบบรัฐบาล และไม่ได้เป็นการค้ากำไรแบบธุรกิจ การรวมตัวกันเป็นสมาคม เช่นสมาคมภาษาและหนังสือ การจัดตั้งเป็นมูลนิธิอาจเป็นมูลนิธิส่งเสริมการใช้ภาษาไทย การพบปะประชุมสัมมนาเคลื่อนไหวในเรื่องส่งเสริมคุณภาพการใช้ภาษาไทย เหล่านี้เรียกว่า ประชาสังคม ถ้าคนในสังคมให้ความสนใจให้ความสำคัญกับเรื่องการใช้ภาษาไทย ก็สามารถจะรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรและกลไกต่าง ๆ ที่เรียกว่า ประชาสังคม จะมีส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ พัฒนา เผื่อระวัง ติดตาม ดูแล สนับสนุน ส่งเสริม การใช้ภาษาไทยให้เป็นไปตามที่พึงปรารถนา

จุดที่ ๗ ต้องโยงมาที่ราชบัณฑิตยสถานในฐานะที่เป็นองค์กรหลัก เป็นองค์กรสำคัญของประเทศ ที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการใช้ภาษาไทย เมื่อมีปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทยก็จะอ้างอิงราชบัณฑิตยสถาน การใช้คำใหม่ที่เกิดขึ้นตามการพัฒนาการของโลก จะสอบถามไปที่ราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถานจึงเป็นจุดจัดการที่สำคัญในสังคมไทย และเป็นที่น่าชื่นชมยินดีที่ราชบัณฑิตยสถานนอกจากจะได้ทำหน้าที่ด้วยดีมาตลอดแล้ว ก็ยังมีกิจกรรมเพิ่มที่สำคัญคือโครงการมอบรางวัลใช้ภาษาไทยดีเด่นซึ่งมอบรางวัลให้ในวันนี้ มีข้อคิดเพิ่มเติมบางประการว่าราชบัณฑิตยสถานได้ทำมาดีแล้ว แต่ก็สามารถจะทำเพิ่มมากขึ้นได้ รวมถึงการที่ราชบัณฑิตยสถานจะเพิ่มการสื่อสาร ๒ ทางกับสังคม กระจายกว้างออกไปในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศด้วย เชื่อว่าราชบัณฑิตยสถานน่าจะได้ประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการสื่อสาร ๒ ทางนี้ นั่นคือรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับส่วนต่างๆ ของสังคม พร้อม ๆ กับการใช้ความเป็นผู้ชำนาญการในการผลิตผลงานที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยออกเผยแพร่ดังปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับราชบัณฑิตยสถาน เมื่อมีการเสนอแนะ ทักท้วงในเรื่องการใช้ภาษาซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีก็ได้นำไปปฏิบัติ เช่น การทักท้วงเรื่องการใช้คำว่า วาระแห่งชาติ ควรจะเป็น ระบียบวาระแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีก็รับฟังและนำไปปรับปรุงการใช้คำพูดให้สอดคล้องตามที่ราชบัณฑิตยสถานได้ให้คำแนะนำ และตามที่กล่าวมาแล้วว่า ราชบัณฑิตยสถานนอกจากการเป็นผู้ชี้แนะแนะนำแล้ว ก็ควรเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นจากสังคมด้วย เพราะเรื่องภาษาเป็นเรื่องของวิวัฒนาการ ไม่ได้เป็นเรื่องที่ตายตัวว่า มีถูกมีผิดชัดเจน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสม และความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องผันแปรไปตลอดเวลา ซึ่งเชื่อว่าทุกฝ่ายรวมถึงราชบัณฑิตยสถานจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ในการทำการกิจสำคัญต่าง ๆ

จุดสุดท้าย จุดที่ ๘ คือ รัฐบาลหรือภาครัฐ ภาษาเป็นเรื่องสำคัญดังที่ตระหนักกันอยู่ บุคคลหรือหน่วยงานที่ต้องให้ความสำคัญ และต้องคิดว่าควรทำหรือไม่ควรทำอะไร นอกจากองค์กรหน่วยงานที่กล่าวมาแล้ว รัฐบาลมีกลไกที่อยู่ในความดูแลมากมาย ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม รัฐบาลมีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ กำหนดนโยบาย รวมทั้งการดูแลเรื่องกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ฉะนั้น รัฐบาลจึงต้องอาศัยเรื่องการจัดสรรงบประมาณ เรื่องการใช้กลไกของรัฐ เรื่องการใช้กลไกทางนิติบัญญัติทางกฎหมาย และอื่น ๆ ในการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม การปรากฏการณ์ไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดของการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำ เป็นรายละเอียดที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ

อยากจะเสริมเรื่องการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องให้เหมาะสม เนื่องจากเราให้ความสำคัญกับภาษาไทยในฐานะเป็นภาษาของประเทศไทย ในขณะที่เดียวกันต้องไม่ลืมว่าคนไทยไม่ได้มีแต่ภาษาไทย คนไทยมีภาษามากกว่าภาษาไทย คำว่า “ภาษาไทย” ในที่นี้หมายถึงภาษาที่ใช้กันอยู่ทั่วไป จะเรียกว่าภาษากลางก็ได้ แต่เรายังมีภาษาท้องถิ่น เรามีภาษาถิ่นซึ่งอาจไม่ใช่ภาษาไทย แต่เป็นภาษาของคนไทย เช่น คนไทยที่อยู่บนภูเขาใช้ภาษาชาวเขาที่ไม่ใช่ภาษาไทย คนไทยที่อยู่ชายแดนภาค

ได้ส่วนใหญ่ใช้ภาษาที่เป็นของคนไทยแต่ไม่ใช่ภาษาไทย คนไทยที่อยู่ชายทะเลฝั่งอันดามันที่เราเรียกว่า ชาวเล ก็มีภาษาของตัวเอง ฉะนั้นในขณะที่เราส่งเสริมสนับสนุนการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม ต้องตระหนักด้วยว่า ควรส่งเสริมคนไทยให้ใช้ภาษาถิ่นที่ดีและใช้ภาษาไทยที่ดี ถ้ามีภาษาถิ่นก็ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ไม่ควรลดความสำคัญ ดูถูกดูหมิ่น หรือห้ามใช้ เช่น สมัยหนึ่งมีการลดความสำคัญของภาษาถิ่น โดยบังคับให้ใช้ภาษาไทยเท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมแต่ในปัจจุบันไม่ได้ทำแล้ว ควรจะส่งเสริมภาษาถิ่นควบคู่ไปกับการส่งเสริมภาษาไทย นอกจากนั้นในสมัยโลกาภิวัตน์เรายังมีภาษาที่ใช้กันข้ามประเทศ ก็เป็นสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมทั้งสิ้น นั่นคือ เราควรอย่างยิ่งต้องส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง แต่พร้อมกันนั้นก็ควรคำนึงถึงและควรส่งเสริมภาษาถิ่น ภาษาของกลุ่มคน และภาษาที่ใช้กันกว้างกว่าในประเทศไทยด้วย

วันนี้เป็นวันสำคัญคือมีการมอบรางวัลผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นซึ่งดำเนินการโดยราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งหวังว่าการมอบรางวัล “**ราชบัณฑิตยสถานสรรเสริญ**” จะเป็นการกระตุ้นที่ดีให้กับหลาย ๆ ฝ่ายในสังคม ให้ช่วยกันดูแล รักษา ส่งเสริม สนับสนุน เรื่องการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมและดีงาม ให้คงอยู่และพัฒนาต่อไป ขอขอบคุณทุกคนที่มาร่วมงานในวันนี้ และขอความสุขสวัสดิ์ดีจงมีแก่ทุกคน สวัสดิ์.

สรุปการบรรยายเสวนาตามคึกคักและวิจัยของราชบัณฑิตและภคินีสาขาสมาชิก ต่อที่ประชุมสำนัก

สำนักธรรมศาสตร์ศาสตร์และการเมือง

- วันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ **รองศาสตราจารย์สิวลี ศิริโร** ภาควิชาสาขาสมาชิก ประเภทปรัชญา สาขาวิชาอักษรวิทยา บรรยายเรื่อง “**มนุษย์คือตัวละครที่เล่นไปตามบท** : คำสอนทางจริยศาสตร์ของอภิกคเตตส์” ความโดยสรุปว่า อภิกคเตตส์เป็นนักปรัชญาคนสำคัญของลัทธิสโตอิก เดิมเป็นทาสของนายทหารโรมันที่ดุร้าย ภายหลังได้รับอิสรภาพ ศึกษาปรัชญาสโตอิกและสอนปรัชญาสโตอิกตลอดชีวิต คำสอนสำคัญทางจริยศาสตร์ของอภิกคเตตส์ คือ การสอนว่ามนุษย์คือตัวละครที่เล่นไปตามบทจักรวาลคือ โรงละครสากลทุกสิ่งถูกกำหนดมาแล้วโดยพระเจ้าหรือเหตุผลของจักรวาล หน้าที่ของมนุษย์คือการเล่นไปตามบทอย่างดีที่สุด พึงยอมรับทุกสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยสติปัญญาและตระหนักว่าอะไรเป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเรา อะไรคือสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุม ผู้ฉลาดมีปัญญาย่อมรู้จักควบคุมความรู้สึกของตน พึงรำลึกเสมอว่านอกจากเจตจำนงของเราแล้วไม่มีอะไรดีหรือเลว
- วันพุธที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยโท ดร.บรรจบ บรรณรุจิ** ภาควิชาสาขาสมาชิก ประเภทปรัชญา สาขาวิชาศาสนศาสตร์ บรรยายเรื่อง “**มองมิติทางศาสนาผ่านรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๕๐**” ความโดยสรุปว่า การพัฒนาประเทศชาติจะทำได้ดีนั้นต้องมีความพร้อมหลายด้าน คือ ความพร้อมด้านเวลา ความพร้อมด้านคน ความพร้อมด้านภาวะแวดล้อมและความพร้อมด้านการทำต่อเนื่อง ศาสนาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพัฒนาสังคมประเทศชาติ ซึ่งมีความสำคัญ คือ ความสำคัญของศาสนา คำว่า “ศาสนา” ตามรูปศัพท์แปลว่า คำสอน มีบ้างที่แปลว่า การปกครอง ซึ่งมีความหมายว่า แต่เดิมทีเดียว คำสอนชนิดที่เรียกว่าศาสนาเป็นไปเพื่อการปกครอง แต่เมื่อศาสนามีพัฒนาการผ่านมายาวนาน คำนี้จึงมีความหมายครอบคลุมทั้งคำสอน การปกครอง บุคลากรทางศาสนา พิธีกรรมทางศาสนา และสถาบันทางศาสนา อันแสดงให้เห็นความสำคัญ คือ ความสำคัญด้านศาสนา ความสำคัญด้านสังคม และความสำคัญด้านสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ส่วนศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมสาระสำคัญของคำนี้อยู่ที่แสดงให้เห็นว่าศีลกับธรรมเป็นของคู่กัน ดังนี้ ศีลคือ เจตนาเว้นจากการทำผิดต่าง ๆ ส่วน ธรรม คือ ความดี เป็นธรรมสนับสนุนให้การปฏิบัติตามศีลเกิดขึ้นและดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องสุดท้ายคือ ศาสนากับการพัฒนาสังคมประเทศชาติ ประเทศไทยมีศาสนาที่ทางราชการรับรองอยู่ ๕ ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาซิกข์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู แต่ละศาสนาก็ได้แสดงบทบาทพร้อมทั้งรัฐในการนำความดีไปใช้ในการพัฒนาสังคมประเทศชาติด้านต่าง ๆ คือ ด้านการดำเนินชีวิต ด้านการทำมาหากินสร้างสรรคและรักษาวัฒนธรรมประเพณี และเผยแพร่วัฒนธรรมจากชาติตนสู่สังคมโลก ความสำคัญดังกล่าวมา จึงมีการระบุเรื่องศาสนาไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ

แม้กระทั่งในรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญ มีทั้งอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมศาสนา รวมทั้งให้โอกาสศาสนาต่าง ๆ ทำงานได้อย่างเต็มที่ตามสิทธิเสรีภาพ แต่ในการทำงานอย่างเต็มที่นั้น แต่ละศาสนาจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมความเป็นไปได้ในวิธีการทำงาน มิฉะนั้นแล้วก็จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิเสรีภาพ จึงขอเสนอให้รัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๕๐ รับรองสถานะของศาสนาทุกศาสนาและให้การอุปถัมภ์คุ้มครองทำให้ทุกศาสนาสามารถอยู่ร่วมกันได้บนผืนแผ่นดินไทยโดยต่างฝ่ายต่างดำเนินกิจกรรมของตน ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แม้ทุกศาสนาจะสามารถ อยู่ร่วมกันได้แต่จะให้กลมกลืนกันเสียทีเดียวเป็นไปได้ยากมาก เพราะแต่ละศาสนาก็มีกรอบของตนเอง ฉะนั้นความเท่าเทียมและความสมานฉันท์คงเป็นไปได้ในระดับที่ไม่กระทบศรัทธาและสิทธิเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละศาสนา ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ ความเท่าเทียมทุกศาสนาจึงมีสิทธิในการได้รับการคุ้มครองอุปถัมภ์จากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน แนวทางการสร้างความสมานฉันท์ที่ดี คือ บุคลากร ที่มีบทบาทของศาสนาต้องตั้งต้นถอยกลับไปศึกษาวิธีสร้างสมานฉันท์ระดับชาวบ้านมั่นคงอยู่ในศีลธรรมขั้นพื้นฐานที่มุ่งถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

สำนักวิทยาศาสตร์

- วันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ **รองศาสตราจารย์ ดร.ชยันต์ พิเชียรสุนทร** ราชบัณฑิต ประเภทวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ บรรยายเรื่อง “**ยางรัก ในตำรายาไทย**” ความโดยสรุปว่า ยางรักเป็นยางจากพืชหลายสกุลในวงศ์ Anacardiaceae ชนิดสำคัญมีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Melanorrhoea usitata* Wall. คนไทยรู้จักใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืชชนิดนี้เป็นยาสมุนไพรมาแต่โบราณ นอกจากนั้น ยังรู้จักใช้ยางจากพืชพวกนี้หลายชนิดทาเคลือบพื้นผิวที่ต้องการในงานเขียนน้ำยาปิดทองรดน้ำ ใช้ทาเคลือบเครื่องมือเครื่องจักรสานในงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่เรียกเครื่องรัก หรือเครื่องเขิน และรู้จักพืชของยางรักมาแต่โบราณ แพทย์โบราณไทยรู้จักใช้ไม้รัก ยางรัก และลูกรัก (เทศ) เป็นยาใช้ภายนอกสำหรับแก้โรคผิวหนังและใช้ภายในเป็นยาถ่ายอย่างแรง การใช้อย่างรักในทางยารักษาโรคนั้นจะสอนวิธีการนำฤทธิ์หรือผลดีของยางรักและวิธีแก้พิษยางรักไว้ในตำรายาโบราณต่าง ๆ หลายเล่ม ยางจากพืชเหล่านี้มีองค์ประกอบเคมีเป็นสารประกอบฟีนอลซึ่งยาวมากมายหลายชนิด เรียกรวม ๆ กันว่า สารทิตลิวอล (thitsiol) สารเหล่านี้จะถูกออกซิเดชันเป็นคลือบสีน้ำตาล โดยปฏิกิริยาออกซิเดชันที่คู่ควบ (oxidative coupling) และออกซิเดชัน โดยมีเอนไซม์แลกเคสเป็นสารเร่ง สารเหล่านี้อาจทำให้เกิดอาการโรคผิวหนังอักเสบเหตุสัมผัสในคนบางคนเนื่องจากภูมิไวเกินฤทธิ์เนิ่น อันมีกลไกวิธานฟิงเซลล์ที่สลับซับซ้อน
- ศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ** ภาควิชาสาขาสมาชิก ประเภทวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาชีววิทยา บรรยายเรื่อง “**ผลิตภัณฑ์สิ่งของประเทศจีน**”

ความโดยสรุปว่า ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีการเลี้ยงผึ้งมากที่สุดในโลก มีผึ้งเลี้ยงมากถึง ๗,๐๐๐,๐๐๐ รัง และเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน รวมทั้งบริษัทและโรงงานผลิตภัณฑ์มากกว่าหนึ่งพันแห่ง มีสถาบัน วิจัยผึ้งและมหาวิทยาลัยที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเกี่ยวกับเรื่องของผึ้งในทุกภาคของประเทศจีน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้จากผึ้งมีการส่งออกมากที่สุดจากประเทศจีนโดยเฉพาะน้ำผึ้ง ส่งออกประมาณ ปีละ ๒๕๐,๐๐๐ ตัน นมผึ้ง ๓,๐๐๐ ตัน เกสร ๒,๕๐๐ ตัน ชีผึ้ง ๖,๐๐๐ ตัน พรอพอลิส ๓๐๐ ตัน และผลิตภัณฑ์โปรตีนจากตัวอ่อนของผึ้ง ประเทศคู่ค้าของจีน คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ประเทศในกลุ่มยุโรป และประเทศตะวันออกกลาง ชาวอุซเบกิสถาน อุตสาหกรรมจากผึ้งในประเทศจีนพัฒนาก้าวหน้าไปมากในรอบสิบปีที่ผ่านมา จากงานวิจัยและพัฒนาใหม่ ๆ ทำให้ปริมาณและคุณภาพของผลิตภัณฑ์จากประเทศจีนก้าวไปอยู่ในระดับประเทศแนวหน้าของโลก และศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เทลือสินทรัพย์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ บรรยายเรื่อง “โลกแคบ (small world) และขนาดไม่เกี่ยว (scale free)” ความโดยสรุปว่า โครงข่ายที่มีความซับซ้อนสูง เช่น โครงข่ายอินเทอร์เน็ต โครงข่ายภาษา โครงข่ายโปรตีน พบว่ามีสมบัติที่น่าสนใจเกิดขึ้นคือ สมบัติของโลกแคบ (small world) และสมบัติของโอกาสที่จะมีจำนวนเส้นใยที่เกิดขึ้นไปตามกฎของการยกกำลัง โดยไม่ขึ้นกับขนาดของโครงข่าย (scale free) สมบัติทั้งสองนี้มาสนใจมากในแง่ที่ว่าถ้าโครงข่ายมีสมบัติของ “โลกแคบ” และ “ขนาดไม่เกี่ยวแล้ว” จะสามารถทนต่อความเสียหายได้สูงในกรณีที่เกิดหลายจุดถูกลบออกจากโครงข่าย

- วันพุธที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาสตราจารย์ศักดิ์ ศิริพันธุ์ ราชบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาฟิสิกส์ บรรยายเรื่อง “การจัดการศึกษาและพัฒนานักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ (สาขาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)” ความโดยสรุปว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาหลายประเทศ มักมีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ตัวอย่างเช่น ประเทศเกาหลี มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรับผิดชอบกระทรวงวิทยาศาสตร์เข้ามารับผิดชอบประสานงานส่งเสริมสนับสนุนเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ๒ รูปแบบคือ ถ้าเป็นระดับ G4-G7 จัดหลักสูตรพิเศษเร่งรัดที่มีเนื้อหา และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมากกว่าชั้นเรียนปกติ สำหรับนักเรียนระดับ G8-G9 จัดให้มีการฝึกฝนให้นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ ทำงานวิจัยกับศาสตราจารย์ในแต่ละสาขา พอถึงระดับ G10-G12 สำนักวิทยาศาสตร์เกาหลี ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้ามารับผิดชอบโดยตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ และจัดโปรแกรมฝึกอบรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับศาสตราจารย์ สำหรับประเทศไทยมีการสอนและฝึกอบรมเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษทั้งมีหลักสูตรเร่งรัด มีโรงเรียนวิทยาศาสตร์ เช่น โรงเรียนมหิตลวิทย์วิทยานุสรณ์ มีโครงการโอลิมปิกวิชาการ นอกจากนี้ยังมี mentorship program จัดทำโดย สวทช. แต่การทำงานของแต่ละองค์กรก็ยังไม่มีการประสานงานกัน องค์กรหลักที่เรียกว่า “สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)” ซึ่งก่อตั้งใน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานย่อย ๗ หน่วยงาน และ ๒ ใน ๗ หน่วยงานนี้คือ ศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ และสถาบันการเรียนรู้ ซึ่งทำหน้าที่ประสานงาน เสาะหา และพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ แต่จากรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิชาการติดตามการบริหารงบประมาณฯ สถาบันบัญญัติแห่งชาติเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๐ พบว่าหน่วยงานแต่ละหน่วยยังขาดการกำหนดแผนกลยุทธ์ร่วมกัน การประสานแผนงานโครงการขาดระบบและการประสานงานที่ชัดเจน ขณะนี้หน่วยงาน ๒ หน่วยงานดังกล่าว ได้ร่วมกัน

มีชื่อใหม่ว่า “สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้” และกำลังรื้อระบบบริหารจัดการเปลี่ยนผู้บริหาร ก็ได้แต่หวังว่าหน่วยงานดังกล่าวจะได้ทำหน้าที่ประสานงาน ส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ศาสตราจารย์ ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ ราชบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสัตววิทยา บรรยายเรื่อง “ชื่อปลาเป่า” ความโดยสรุปว่า ปลาที่คนไทยรู้จักกันในชื่อ “ปลาปักเป้า” มีชื่อเรียกอื่น ๆ อีกดังปรากฏกล่าวอยู่ในวรรณคดีไทย ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. ๒๑๙๙-๒๒๓๑) และต่อ ๆ มาถึงสมัยพระสุนทรโวหาร (ภู่, พ.ศ. ๒๓๔๔) ตามลำดับ คือ “ปลาเม่น” “ปลาเป่า” “ปลาปักเป้า” “ปลาปากเป่า” “ปลาปักเป้า” ซึ่งใกล้เคียงกับชื่อสามัญที่เรียกโดยคนตะวันตก คือ porcupinefish, blowfish, pufferfish, globefish, balloon fish ชื่อเหล่านี้ทั้งของไทยและต่างประเทศส่วนใหญ่น่าจะตั้งขึ้นจากพฤติกรรมในการหาอาหารและป้องกันตัวเองของปลาพวกนี้ ที่สามารถพองตัวในอากาศ “ปัก” อยู่กับที่ หรือ ลมเข้าไว้จนตัว “พอง” แล้ว “พ่น” หรือ “เป่า” เอาน้ำหรือลมออกจากตัวที่บริเวณผิวหนัง หรือใช้โล่ศัตรู หรือกำจัดโคลนทรายที่ปกคลุม “เป่า” ที่เป็นอาหารของมันตามพื้นท้องน้ำ คนไทยยังรู้จักเอา “ปากเป่า” ลมให้ตัวปลาพองออกเล่น ยังมีคำออกเสียงว่า “ปักเป่า” ที่น่าจะจะเป็นภาษาเขมรใช้เรียกวาวชนิดหนึ่งที่มีหาง ที่คนไทยก็รู้จักกันดี และไม่ว่าจะมีที่มาที่เกี่ยวข้องใด ๆ กับชื่อปลาที่คนไทยเรียก “ปักเป่า” เพราะคนเขมรเรียกปลาในชื่อไทยดังกล่าวว่า “ก้าพด” คนลาวเรียก “ปาเป่า” พม่าเรียก “ปุดเตน” มอญเรียก “คะโคก” ญวนเรียก “โนก” ส่วนคนมลายู และอินโดนีเซียเรียก “บุนดัล ปิซัง” และ ศาสตราจารย์ ดร.จรงค์ ผลประเสริฐ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ บรรยายเรื่อง “แนวทางการจัดการของเสียอันตราย กรณีศึกษา น้ำมันพีซีบี (Polychlorinated Biphenyls : PCBs) ที่ตกค้างในประเทศไทย” ความโดยสรุปว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีน้ำมันพีซีบีที่ตกค้างอยู่ภายในหม้อแปลงไฟฟ้าและตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่ยังใช้งานอยู่และปลดออกจากระบบแล้วทั้งสิ้นประมาณ ๑๕๐ ตัน อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีน้ำมันพีซีบีเหล่านี้จำเป็นต้องมีการจัดการและทำลายให้หมดสิ้นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมภายใน พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามข้อตกลงที่ได้ระบุไว้ในอนุสัญญากรุงสต็อกโฮล์ม (Stockholm Convention) ว่าด้วยการลดการใช้ ผลิต นำเข้า ส่งออก และกำจัดสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) ให้หมดไป เทคโนโลยีที่สามารถใช้ทำลายน้ำมันพีซีบีที่มีอยู่หลายประเภทด้วยกัน เช่น การใช้เทคโนโลยีการเผาทำลายที่อุณหภูมิสูง หรือการใช้เทคโนโลยีลดปริมาณความปนเปื้อนของเสียอันตราย ซึ่งประเทศไทยยังไม่มียุทธศาสตร์หรือระบบที่ใช้ในการกำจัดหรือบำบัดน้ำมันพีซีบีโดยตรง จึงทำให้อัตราที่ผ่านต้องส่งน้ำมันพีซีบีไปกำจัดยังกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่นกลุ่มประเทศยุโรปโดยการเผาด้วยเตาเผาอุณหภูมิสูง ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจเอกสารวิชาการและงานตีพิมพ์ต่าง ๆ ทั่วโลก พบว่าการใช้เทคโนโลยีการเผาร่วม (Co-Processing in Cement Kilns) ที่อุณหภูมิสูง ด้วยการนำน้ำมันพีซีบีมาเผาพร้อมกับเชื้อเพลิงที่ใช้ในเตาเผาซีเมนต์นั้น อาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการกำจัดน้ำมันพีซีบีได้ ซึ่งหากมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเผาซีเมนต์ให้เหมาะสมต่อการเผาทำลายน้ำมันพีซีบีแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำลายน้ำมันพีซีบีจะมีประสิทธิภาพถึงร้อยละ ๙๙.๙๙ อีกทั้งปริมาณการปลดปล่อยสารพิษจำพวกไดออกซิน (Dioxins) และฟูแรน (Furans) อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ประเทศไทยมีเตาเผาซีเมนต์อยู่ ๗ แห่งด้วยกัน ที่สามารถรองรับการเผาไหม้ร่วมกับของเสียอื่น ๆ ได้ แต่อย่างไรก็ตามหากต้องการนำน้ำมันพีซีบีมาทำการเผาไหม้ในเตาเผาซีเมนต์ได้จำเป็นต้องมีการ

ศึกษาอัตราส่วนที่เหมาะสมระหว่างน้ำมันพีซีบีและเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ใช้ร่วมกันในกระบวนการผลิตปูนซีเมนต์ก่อน อีกทั้งต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ปูนซีเมนต์หลังจากผลิตแล้ว รวมถึงปริมาณสารไดออกซินและฟูแรนที่อาจเกิดขึ้นได้อีกด้วย

สำนักศิลปกรรม

- วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ศาสตราจารย์ ดร.ปัญญาบริสุทธิ์ ราชบัณฑิต ประเภทวรรณศิลป์ สาขาวิชาวรรณกรรมร้อยแก้ว บรรยายเรื่อง “แนวคิดทางการเมืองและการปกครองในงานวรรณกรรมของรุสโซ” ความโดยสรุปว่า ของ ชาก รุสโซ (Jean-Jacques Rousseau ค.ศ. ๑๗๑๒-๑๗๗๘) เป็นนักคิดนักเขียนชาวฝรั่งเศสในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งถือกันว่าเป็น “ยุคสว่าง” หรือ “ยุคแห่งความรู้แจ้ง” (le Sicle des Lumires) รุสโซมีแนวคิดที่ลึกซึ้งและน่าสนใจ และมีอิทธิพลต่อแนวการศึกษาในปัจจุบัน แนวคิดทางการเมืองการปกครองของรุสโซมีอิทธิพลต่อการปฏิวัติฝรั่งเศส และแนวคิดยกย่องเชิดชูธรรมชาติมีอิทธิพลต่อนักเขียนแนวโรแมนติกในสมัยต่อมา ซึ่งในที่นี้ขอกล่าวเฉพาะแนวคิดทางการเมืองและการปกครองของเขาที่ปรากฏในงานวรรณกรรมเท่านั้น ในเรื่อง “สัญญาประชาคม” (Du contrat social) รุสโซได้เสนอความคิดเรื่องความสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของคนในสังคมว่า บุคคลควรสละเสรีภาพส่วนตนให้แก่ส่วนรวมเพื่อจะได้รับการประกันสิทธิเสรีภาพในฐานะพลเมืองเป็นการตอบแทน ซึ่งผลรวมของการสละอำนาจส่วนตนของบุคคลนั้นเรียกว่า “เจตจำนง” และรูปแบบของรัฐูปบาลประชาธิปไตยก็เป็นลักษณะการบริหารงานที่สองตอบสนองการใช้เจตจำนงร่วมกันได้อย่างดีที่สุด และแนวคิดนี้เองที่ซึ่งมีอิทธิพลในการปลุกจิตสำนึกของชาวฝรั่งเศสต่อการปฏิวัติฝรั่งเศส และมีอิทธิพลต่อคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกาด้วย เรื่อง “ข้อเขียนเกี่ยวกับจุดกำเนิดของความไม่เท่าเทียมกัน” ได้เสนอความคิดเรื่องปัญหาสังคมที่ว่า สังคมมนุษย์ในสภาพปัจจุบันมีแต่ความชั่วร้าย มนุษย์ขาดอิสรภาพ มีความไม่เท่าเทียมกันและถูกครอบงำด้วยความโลภอย่างไม่รู้จบสิ้น ผลจากความไม่เท่าเทียมนี้เองที่ก่อให้เกิดการกดขี่เบียดเบียนกัน ดังนั้นผู้ที่ควรต้องรับผิดชอบการกดขี่ดังกล่าวจึงได้แก่อารยธรรม ซึ่งเกิดจากระบบปกครอง นอกจากแนวคิดทางการเมืองที่ปรากฏในงานวรรณกรรมทั้ง ๒ เรื่องของรุสโซแล้ว เขายังได้เสนอแนวคิดทางการเมืองและการปกครองในงานวรรณกรรมต่าง ๆ ไว้อีกหลายแนวคิด ไม่ว่าจะเป็นความคิดเรื่องสภาพธรรมชาติ ซึ่งเขาเชื่อว่าสังคมล้าสมัยในธรรมชาติมีแต่ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง มนุษย์จะอยู่อย่างสงบสุขท่ามกลางความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณและป่าเขาลำเนาไพร มนุษย์จะใช้ชีวิตอยู่ด้วยสัญชาตญาณของการป้องกันตัวเป็นหลัก จึงไม่คิดที่จะเบียดเบียนเอารัดเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ความคิดเรื่องรูปแบบของสังคมใหม่ที่มีเป้าหมายหลักที่จะธำรงรักษาสิทธิเสรีภาพของมนุษย์เอาไว้ให้ได้มากที่สุด เป็นต้น และนายวิทย์ พินคันเงิน ภาควิชาศึกษาศาสตร์ ประเภทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บรรยายเรื่อง “กายวิภาคทางศิลปะ” ความโดยสรุปว่า กายวิภาคทางศิลปะ คือการนำเอาวิชากายวิภาคมาประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ศิลปะ มีจิตรกรรมและประติมากรรม เป็นต้น กายวิภาคทางศิลปะจึงเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบตำแหน่งและหน้าที่ของกระดูกกับกล้ามเนื้อ ซึ่งปรากฏรูปร่างเมื่อมีการเคลื่อนไหว เพื่อให้การเขียนภาพหรือการปั้นรูปคน ลัตัว แสดงความเป็นจริงตามธรรมชาติออกมา มีสัดส่วนที่สมจริง ตามคตินิยมของหลักการของศิลปะแบบบอคาเดมิค เช่น ลักษณะกะโหลกศีรษะที่มีความแตกต่างไปตามชาติพันธุ์ เพศ ลักษณะของโครงกระดูกและกระดูกแต่ละชิ้นที่มีหน้าที่ที่แตกต่างกัน จึงทำให้การเคลื่อนไหวของร่างกายมนุษย์ในแต่ละส่วนแตก

ต่างกัน ลักษณะของกล้ามเนื้อที่แม้เวลาเขียนภาพคนจะมีเสื้อผ้าอยู่ก็ตาม แต่กล้ามเนื้อจะช่วยให้เสื้อผ้าเหล่านั้นมีคุณค่ามากขึ้นอีกด้วย เพราะทำให้ร่างกายมีความกระชับกับเสื้อผ้าที่ขึ้น แม้จะไม่ใช่ยอมรับกันในการศึกษาศิลปะปัจจุบัน เพราะถือว่าศิลปะมิได้แสดงความเป็นจริงอย่างธรรมชาติ แต่เกิดจากอารมณ์ ความรู้สึก และพลังแห่งจินตนาการ แม้กระนั้น การศึกษาวิชากายวิภาคก็ยังมีคุณค่าสำคัญสำหรับการเขียนภาพคน ภาพลัตัว ที่ต้องการให้เหมือนธรรมชาติ

- วันพฤหัสบดีที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาสตราจารย์ ดร.ณัชชาโสคติยานุรักษ์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ ประเภทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาดุริยางคกรรม บรรยายเรื่อง “การสอดทำนองประสานในดนตรีไทย” ความโดยสรุปว่า การสอดทำนองประสาน (counterpoint) เป็นเทคนิคสำคัญของการประพันธ์เพลงในดนตรีตะวันตก เป็นเทคนิคหนึ่งในการประพันธ์เพลงด้วยเนื้อดนตรีหลากหลายแนว (polyphony) อันหมายถึง เนื้อดนตรีที่ประกอบด้วยแนวทำนองตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ดำเนินทำนองอิสระในแนวนอนและในขณะเดียวกันก็สร้างเสียงประสานในแนวตั้งให้เกิดขึ้นได้อย่างลงตัว การสอดทำนองประสานและการวางเสียงประสานแบบตะวันตกเป็นเรื่องที่พูดกันถึงความเป็นไปได้ในการบรรเลงดนตรีไทย เพราะอาจเป็นหนทางที่นำไปสู่การพัฒนาในระดับสากล จึงได้มีความพยายามปรับปรุงแบบการจัดวางในทำนองเดียวกับวงดุริยางค์ซิมโฟนี เรียกว่า วงมหาดุริยางค์ไทย อย่างไรก็ตาม ในการบรรเลงวงมหาดุริยางค์ไทยจะขาดรสชาติที่เป็นเสน่ห์ของดนตรีไทย คือ การประดับโน้ตอย่างอิสระในแต่ละแนว แต่การประดับโน้ตอย่างอิสระเป็นร้อยแนวไปพร้อมกันจะทำให้ลายความงดงามของเสียงดนตรีไทย คุณค่าของวงมหาดุริยางค์ไทยจึงไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาด้านดนตรี แต่เป็นวิธีการนำเสนอดนตรีไทยที่ต้องอาศัยการชมไม่ด้วย ไม่ใช่การแสดงดนตรีที่อาศัยการฟังแต่เพียงอย่างเดียว ในการแสดงจึงจะเห็นความยิ่งใหญ่ ความพร้อมเพรียง ความสามัคคีระหว่างหมู่คณะที่ต้องร่วมแรงร่วมใจกัน นอกจากวงมหาดุริยางค์ไทยแล้ว มีความพยายามหารูปแบบอื่นซึ่งต่างจากการรวมวงมาตรฐานของดนตรีไทย เช่น การรวมวงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีชนิดเดียวกันเป็นจำนวนมาก แทนที่จะเป็นการเดี่ยวเครื่องดนตรี การบรรเลงในลักษณะนี้นักดนตรีทุกคนบรรเลงแนวเดี่ยวที่มีเม็ดพราวเหมือนกัน คุณค่าของการบรรเลงในลักษณะนี้อยู่ที่การชมเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับการชมวงมหาดุริยางค์ไทย หากดนตรีที่เน้นการฟังซึ่งมุ่งที่คุณภาพเสียงแต่เพียงอย่างเดียวไม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ ศาสตราจารย์อุดมอรุณรัตน์ ได้คิดทางสอดทำนองประสานสองแนวสำหรับซอลสามสาย ๒ คันบรรเลงต่างแนวกันเฉพาะในท่อนเกี่ยวของเพลงแสนเสนาะ ซอลสามสายแต่ละคันจะสีแนวของตนซึ่งแตกต่างกันค่อนข้างมากและเป็นอิสระจากกัน การสอดทำนองประสานสองแนวของซอลสามสาย ๒ คันในลักษณะดังกล่าวยังสามารถรักษาคุณค่าเชิงดุริยางคศิลป์ไทยไว้ได้ การสอดทำนองสองแนวในดนตรีไทยที่แต่ละเครื่องบรรเลงทำนองต่างกันค่อนข้างมากในลักษณะเดียวกับดนตรีตะวันตกเช่นนี้ ถือว่ายังคงเป็นดนตรีแปรแนวตามแบบฉบับดนตรีไทย เมื่อนำหลักการของดนตรีตะวันตกมาเป็นบรรทัดฐาน จะวิเคราะห์ได้ว่าเสียงในแนวตั้งอาจแย้งกันบ้าง อันเป็นลักษณะเสียงที่เป็นรสชาติสำคัญของดนตรีไทย ทั้งนี้แต่ละแนวยังคงรักษาโน้ตสำคัญที่เป็น “ลูกตก” ไว้เป็นโครงสร้างหลักของทำนอง ซึ่งเป็นหัวใจของการบรรเลงดนตรีไทย การสอดทำนองในลักษณะนี้เป็นทำนองประสานแนวซึ่งกันและกัน เป็นการประสานแนวที่ไม่ใช้การประสานเสียงแบบตะวันตก แต่เป็นการประสานเสียงระหว่างแนวโดยไม่มีคอร์ดีเสียงประสานรองรับ ในการฟังจะเน้นการดำเนินทำนองในแนวนอนซึ่งเป็นอรรถรสสำคัญในดนตรีไทย

ไขปัญหาภาษาไทย

- ถาม** คำว่า พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย อ่านว่า พระ-ที่-นั่ง-อำ-มะ-ริน-วิ-นิต-ไฉ หรือ พระ-ที่-นั่ง-อำ-มะ-ริน-ทะ-ระ-วิ-นิต-ไฉ
- ตอบ** อ่านว่า พระ-ที่-นั่ง-อะ-มะ-ริน-วิ-นิต-ไฉ หรือ พระ-ที่-นั่ง-อำ-มะ-ริน-วิ-นิต-ไฉ
- ถาม** คำว่า อุตสาหกรรม อ่านว่า อุด-ตะ-สา-ทะ-กะ-กำ หรือ อุด-สา-ทะ-กำ
- ตอบ** อ่านว่า อุด-สา-ทะ-กำ
- ถาม** คำว่า อุณหภูมि อ่านว่า อุ-นะ-ทะ-พูม หรือ อุ-นะ-พูม
- ตอบ** อ่านว่า อุ-นะ-พูม
- ถาม** คำว่า สวรรคต อ่านว่า สะ-หฺวัน-นะ-คต หรือ สะ-หฺวัน-คต
- ตอบ** อ่านว่า สะ-หฺวัน-คต
- ถาม** คำว่า “ในวันหนึ่ง ๆ” อ่านว่า ใน-วัน-หฺหนึ่ง-วัน-หฺหนึ่ง หรืออ่านว่า ใน-วัน-หฺหนึ่ง-หฺหนึ่ง
- ตอบ** อ่านว่า ใน-วัน-หฺหนึ่ง-วัน-หฺหนึ่ง
- ถาม** คำว่า ปฏิสัมพันธ์, ปฏิสัมพันธ์, ปฏิสัมพันธ์, ปฏิสัมพันธ์ คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ ปฏิสัมพันธ์
- ถาม** คำว่า บิดพลี, บิดพลี, ทนทายาท, ทนทายาด คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ บิดพลี, ทนทายาด

- ถาม** คำว่า ลายเซ็น, ลายเซ็นต์, เซ็นชื่อ, เซนต์ชื่อ คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ ลายเซ็น, เซ็นชื่อ
- ถาม** คำว่า เขียวชะอุ่ม กับ เขียวช่อม คำใดเขียนถูกต้อง
- ตอบ** คำที่เขียนถูกต้องคือ เขียวช่อม
- ถาม** คำว่า แม่นม ของพระบรมวงศ์ชั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้า มีราชาศัพท์ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ** ใช้ว่า พระนม
- ถาม** ราชาศัพท์ของคำว่า หายใจ ใช้ว่าอย่างไร
- ตอบ** ใช้ว่า หายพระทัย หรือ ทรงหายใจ ก็ได้ โดยใช้แก่พระมหากษัตริย์จนถึงพระอนุวงศ์ชั้นหม่อมเจ้า
- ถาม** การอ่าน วัน-เดือน-ขึ้น-แรม ทางจันทรคติ เช่น วัน ๒ ๑ ๑ คำ, วัน ๒ ๒ ๑ คำ อ่านว่าอย่างไร
- ตอบ** วัน ๒ ๑ ๑ คำ อ่านว่า วัน-จัน-เดือน-อ้าย-ขึ้น-สิบ-คำ วัน ๒ ๒ ๑ คำ อ่านว่า วัน-จัน-เดือน-อ้าย-แรม-สิบ-คำ
- ถาม** วลีว่า เข็ญพระบรมราโชวาท, อัญเข็ญพระบรมราโชวาท, เข็ญกระแสพระราชดำรัส, อัญเข็ญกระแสพระราชดำรัส, เข็ญพระบรมฉายาลักษณ์, อัญเข็ญพระบรมฉายาลักษณ์ วลีใดใช้ถูกต้อง
- ตอบ** ที่ถูกต้องใช้ว่า เข็ญพระบรมราโชวาท, เข็ญกระแสพระราชดำรัส, เข็ญพระบรมฉายาลักษณ์

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑๘๖/๒๕๕๐
ไปรษณีย์ดุสิต

จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน

เพื่อเผยแพร่งานวิชาการ
ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ
ของราชบัณฑิตยสถาน

ที่ปรึกษา

นายชรรค์ชัย บุญปาน
นางมณีรัตน์ พลพัฒน์
นางจินตนา พันธุ์พัก
ศาสตราจารย์ นพ.ยงยุทธ วัชรดุลย์
ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ
ศาสตราจารย์พิเศษเสฐียรพงษ์ วรรณปก

จัดทำโดย

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ราชบัณฑิตยสถาน

บรรณาธิการ นางสาวสุปัญญา ชมจินดา
กองบรรณาธิการ

นางสาวอารี พลดี	นางสาวพรทิพย์ รอดพันธ์
นางสาวปิยรัตน์ อินทร์อ่อน	นายอาคม คงทน
นางสาวกระลาภักษ์ แพรกทอง	นางสาวสุกุลศรีรัตน์ ฉ่ำจิตรชื่น
นางกนกวรรณ ทองตะโก	นางปัญญา สุตสวาท
นางสาวกุลศิรินทร์ นาคไพจิตร	นายอภิเดช บุญสงค์
นางสาวจินดารัตน์ โพธิ์นอก	

พิมพ์ที่ : บริษัท ด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด ๓๓๗ ซอยลาดพร้าว ๘๗ แขวงคลองเตย
กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๕๖๖ ๑๖๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๒๕๑๒, ๐ ๒๕๖๖ ๑๖๐๙